

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-03-219S

СИЛАБУС	<i>Історія слов'янських народів (давні і середньовічні часи)</i>	
SYLLABUS	<i>History of the Slavic peoples (ancient and medieval times)</i>	
Шифр за ОП	OK14	
Code in Degree Programme		
Освітній рівень	бакалаврський (перший)	
Level of Education	Bachelor`s (first)	
Галузь знань	01	Освіта / Педагогіка
Field of Knowledge		Education / Pedagogy
Спеціальність	014	Середня освіта
Field of Study		Secondary education
Освітня програма	Середня освіта (Історія)	
Degree Programme	Secondary education (History)	

РІВНЕ -2023

Силабус навчальної дисципліни «Історія слов'янських народів (давні і середньовічні часи)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» Рівне. НУВГП. 2023. стор. 18.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/27491>

Розробник силабусу: *Плюта Наталія Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.*
Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільних дисциплін;

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 02 від “11” жовтня 2023 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*
Керівник (гарант) освітньої програми «Середня освіта (Історія)» *Прищепя О.П. д.і.н, професор кафедри суспільних дисциплін.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 4 від “12” жовтня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

© Олексін Ю. П.,
Плюта Н.В. 2023
© НУВГП, 2023

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Середня освіта (Історія)

Спеціальність	014.03 «Середня освіта (Історія)»
Рік навчання, семестр	1, 2
Кількість кредитів	5
Лекції:	20/4години
Семінарські заняття:	30/10годин
Самостійна робота:	100/136 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	Денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	державна

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА(ІВ)

*Плюта Наталія
Володимирівна, к. і. н.,
доцент кафедри
суспільних дисциплін*

Вікіситет	https://cutt.ly/df4yiPQ
ORCID	https://orcid.org/0000-0003-1196-9717
Як комунікувати	n.v.plyuta@nuwm.edu.ua _ тел 0977954320 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

Олексін Юрій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін

Вікіситет

<https://cutt.ly/df4yiPQ>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-6688-5193>

Як комунікувати

y.p.oleksin@nuwm.edu.ua

тел. 067-362-51-23

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

Мета та завдання

Навчальна дисципліна «Історія слов'янських народів (давні та середньовічні часи)» є важливою складовою частиною загального курсу всесвітньої історії. Хронологічно вона охоплює події від початків етногенезу європейських народів та становленн державності у Центрально-Східній Європі і до завершення Середньовіччя, що супроводжувалося Великими географічними відкриттями, падінням Візантії, формуванням загальноєвропейського економічного ринку. Особливістю курсу є його багатоплановість і дискусійність теоретичних проблем, синкретичний характер розглядуваних подій та явищ, пропонувані студентам до засвоєння, порівняння процесів що відбувалися у сусідніх з українськими землями країнах, що дозволяє більш повно проаналізувати суперечності у вітчизняній історії. «Історія слов'янських народів (давні та середньовічні часи)» – це дисципліна, яка вивчає політичні, соціокультурні, економічні процеси в конкретних формах і просторово-часових вимірах. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності 014.03 – Середня освіта (історія), теоретичних знань з ранньої історії центрально-європейського регіону, усвідомлених умінь і навичок, необхідних для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

Мета дисципліни «Історія слов'янських народів (давні та середньовічні часи)» полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформувати у студентів спеціальності 014 Середня освіта (Історія) знання про головні етапи та події в історії слов'янських народів. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, етно-конфесійні та культурні процеси у європейському регіоні, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку в процесі формування державності у Центрально-Східній та Південній Європі у давні часи і середньовіччі.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/>

Передумови вивчення

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення даною освітнього компоненти є рівень ЗНО

Компетентності

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 14. Знання та усвідомлення закономірностей соціокультурного розвитку людства як певного етапу в його історії, що відображає певний рівень потреб, здібностей, знань, навичок та інтересів людини, спосіб виробництва, устрій політичних та суспільних відносин, рівень духовного розвитку та відтворення; розуміння причинно-наслідкових зв'язків, що впливають на процеси та явища історії суспільства.

ФК 6. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук у професійну діяльність.

ФК 7. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот.

ФК 9. Здатність до використання у професійній діяльності основних педагогічних теорій та практик методики викладання навчальних предметів історико-суспільствознавчої галузі в закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, добору та реалізації форм, методів і засобів навчання; об'єктивного контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з цих навчальних предметів.

ФК 13. Оволодіння іноземними мовами у професійній діяльності в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 4. Поеднувати та застосовувати вміння з педагогіки і психології у професійній діяльності.

ПРН 5. Застосувати знання основ наукових досліджень та основ цифрових технологій у професійній діяльності, вміти розкривати сутність досліджуваної проблематики у навчальних та дослідницьких проектах з дотриманням академічних вимог до їх оформлення та виконання.

ПРН 11. Застосовувати набуті теоретичні і практичні знання методики викладання фахової дисципліни у професійній діяльності.

ПРН 14. Вміти на практиці застосовувати основи майстерності вчителя в педагогічному спілкуванні та в управлінні навчально-виховним процесом.

Крім того здобувач навчиться:

- логічно мислити і викладати матеріал, робити аргументовані висновки, використовувати основні історичні терміни та поняття, користуватися джерелами, науковою та довідковою літературою.
- проводити певні аналогії з історичним розвитком сучасних країн у різні періоди їхнього розвитку.
- організувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історичних джерел або інформації методичного характеру.
- формувати історичну свідомість, громадянську позицію, політичну культуру, національну пам'ять, провадити громадянсько-патріотичне виховання серед молоді.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

Тема 1. Вступ

Опис теми: Хронологія та періодизація. Географічна складова курсу. Історіографія та джерела з курсу. Європейська археологія про слов'янські археологічні культури та пам'ятки. (ПРН 5, ПРН 14)

Тема 2. Найдавніша історія слов'ян

Опис теми: Найдавніша історія слов'ян. Слов'яни у II ст. до н.е. – V ст. н.е. Період слов'янської єдності. Розселення слов'ян в Європі. Рух слов'ян на Балкани та в Елладу. Проблеми етногенезу давніх слов'ян. Гіпотези та концепції прабатьківщини слов'ян.

Проблема слов'янської прабатьківщини. Витоки та походження давніх слов'ян. Лінгвістика і антропологія щодо походження слов'ян. Археологічні джерела щодо походження слов'ян. Антропологічні особливості слов'ян. Перші історичні відомості про слов'ян. Союзи слов'янських племен. Слов'яни Центральної Європи у VII ст. Відносини слов'янського світу з народами та країнами Сходу I тис. н.е. (Іранці, араби, Хазарський каганат VII – X ст., Візантія). Відносини слов'янського світу з народами та країнами Західної Європи в період Раннього Середньовіччя (північні германці, Норвегія, Данія, Швеція, Англія, Нормандія, Франки, угорці). Суспільно-політичний устрій. Розвиток господарства та економіки. Релігійні вірування давніх слов'ян. Становлення слов'янської культури. (ПРН 4, ПРН 11)

Тема 3. Полабські та поморські слов'яни в добу раннього середньовіччя

Опис теми: Франко-Слов'янське протистояння. Вендська держава слов'ян. Підкорення німцями Полабських слов'ян. Полабсько-Поморські слов'яни в описах сучасників. Археологічні культури Полабсько-Поморських слов'ян. Географічний опис земель Полабсько-Поморських слов'ян та їх розселення. Історіографія історії Полабсько-поморських племен. Релігійні вірування Полабсько-Поморських слов'ян. Аркона – священне місто. Суспільно-політичний розвиток. Економічний розвиток. Культура Полабсько-Поморських слов'ян. (ПРН 4, ПРН 5, ПРН 11)

Тема 4. Польські землі в давнину

Опис теми: Польські племена у VI – IX ст. Політичний розвиток у X – на початку XII ст. Генезис Польської державності Пястів. Мешко I. Прийняття християнства. Культура прадавніх польських племен. Язичницькі уявлення. Божества та культу. Матеріальна культура. «Хрещення» та християнізація польських земель. Освіта, просвіта, мистецтво. Перші пам'ятники літератури. Культура повсякденного побуту.

Польська культура XIII – XIV ст. Еволюція церкви. Освіта, просвіта, наука. Краківський університет. Суспільна думка. Література та мистецтво. Книгодрукування. Розвиток польської мови. Господарський побут та соціально-економічний лад. (ПРН 4, ПРН 5, ПРН 14)

Організація польської держави у X – XIII ст. Основні віхи політичного розвитку. Криза польської державності. Економічні та соціальні відносини у X – на початку XII ст.

Основні віхи політичного розвитку Польщі в XIII-XV ст. Польські князівства. Об'єднавчі тенденції. Державний устрій Польщі. Складання єдиного станової держави в XIV-XV ст. Казимир III Великий (1333- 1370). Відносини з Тевтонським орденем. Кревська унія. Грюнвальдська битва. Формування органів станового представництва.

Економічний розвиток в XIII-XV ст. Форми колонізації і перебудова аграрних відносин. Стан міст, торгівлі, гірської видобутку. Соціальна структура. Духовенство. Селянство. Лицарство-шляхта. Складання станових привілеїв шляхти. Міщани.

Політичний розвиток та соціально-економічний розвиток польської держави в XVI - першій половині XVII ст. Проблема абсолютизму. "Екзекуціоністський" рух шляхти в першій половині XVI ст. - Боротьба короля, шляхти і магнатеріїв. Люблінська унія (1569). Політична криза 1570-х років. Особливості внутрішньополітичного розвитку Речі Посполитої в кінці XVI - першій половині XVII ст. Зовнішня політика. Фільварковопанщинної системи господарювання. Причини її виникнення, природа, історична роль. Селянське господарство в XVI ст. Розвиток міста, ремесла і торгівлі, гірських промислів. Стани і соціальні групи. Шляхта. Ідеологія "сарматизму". Духовенство. Селянство. Городяни. Соціальні конфлікти. Польська культура в XVI - першій половині XVII ст.

Тема 5. Словацькі землі в давнину

Опис теми: Первісно-общинний лад. Князівство «Само». **Велико-Моравська держава.** Словаччина в X – XIV ст. Словаччина в XV- XVII ст. Словаччина в системі монархії Габсбургів. Економічний розвиток. Соціальний розвиток. Політичний розвиток. Взаємовідносини з сусідами. Розвиток освіти в середньовічній Словаччині. Архітектура Словацьких міських центрів. Культура Словаччини в XVI – XVII ст. Словацькі землі в XVI – XVII ст. Словаччина в XV-XVII ст. Економічний розвиток Словаччини в XV ст. Занепад міст. Поширення гуситської ідеології. Діяльність "братриків".

Словаччина в центрі боротьби за угорську корону. Словаччина в системі монархії Габсбургів. Економіка Словаччини в XVI ст. Гуманістичне спрямування в культурі Словаччини XV ст. Замкове зодчество. Розквіт станкового готичної живопису.

Словаччина XVII ст. Особливості процесу формування словацької народності. Словацькі землі - центр боротьби між угорською шляхтою та Габсбургами. Повстання 1678 і 1703 рр. Економічний розвиток Словаччини у XVIII ст. Розквіт гірничої металургії.

Політичне становище словацьких територій в XVIII ст. Освічений абсолютизм Марії Терезії у Словаччині. Реформи Йосифа II. Словацьке Просвітництво. Розвиток науки. Матей Бел. Міська культура. (ПРН 4, ПРН 11, ПРН 14)

Тема 6. Історія Чеських земель в середньовічну добу

Опис теми: **Чехія в період Раннього Середньовіччя (X-XII ст.).** Формування держави Пржемысловичів. Соціально-економічний розвиток та соціальний устрій чеської держави. Культурне значення Великої Моравії. Культурна політика Карла IV. Створення Празького університету. Розвиток літератури та літописання у Чехії. Архітектура, скульптура та образотворче мистецтво Чехії у середні віки.

Гуситський рух. Занепад чеської державності (XV – перша половина XVII ст.).

Чеська держава в другій половині XIV - початку XV ст. Економічна та політична ситуація. Соціальна структура. Управління, фінанси. Ослаблення королівської влади, шляхетська опозиція.

Гуситський рух в XV ст. Ідеологічні передумови гусизму. Діяльність Яна Гуса. Формування основних таборів гуситського руху. Гуситська революція. Гуситські війни. Нова фаза гуситського руху. Політична боротьба в період з 1437 по 1471 рр. Іржі з Подебрад.

Соціально-економічний і політичний розвиток Чехії з 1471 по 1526 рр. Політичний устрій чеської держави. Положення окремих верств суспільства. Об'єднання чеською та угорською корон під владою Владислава

з династії Ягеллонів. Ослаблення королівської влади. Розвиток станової держави.

Соціально-політичний розвиток чеських земель у складі Габсбурзької монархії. 1526-1620 рр. Обрання Фердинанда I Габсбурга чеським королем і його політика. Конфлікти станів з королем. Повстання 1547 Економічний розвиток. Релігійна боротьба. Громада чеських братів. Загострення політичних протиріч у кінці XVI - початку XVII ст. Чеське станове повстання 1618-1620 рр.

Чеські землі в період Тридцятирічної війни. Військові дії на території Чехії. Політичні та соціальні наслідки Тридцятилітньої війни для чеських земель. Торжество католицької Контрреформації. Економічні наслідки війни. Ян Амос Коменський. (ПРН 4, ПРН 11, ПРН 14)

Тема 7. Південні слов'яни в добу середньовіччя.

Опис теми: **Утворення болгарської держави та народності. Перше Болгарське царство.** Прийняття християнства. Болгарія наприкінці IX – початок XI ст. Болгарія у битвах з Візантією та під її владою. Падіння візантійської влади та утворення Другого Болгарського царства. Друге Болгарське царство у XIV ст.

Складання сербської державності. Князівства Зети і Рашки. Прийняття християнства. Сербія в часи правління Стефана Душана (1331-1355). «Законник Стефана Душана». Війни з Болгарією та Візантією. Становлення та розвиток державних інститутів. Соціально-економічний стан. Розповсюдження кирилиці.

Утворення Чорногорії. Експансія Османської імперії та Венеції. Міські та селянські рухи у Хорватії, Славонії та Далмації. **Утворення Боснійського королівства.** Роль боснійської церкви. Розвиток землеробства та гірничої справи. **Хорвати між Франкською та Візантійською імперіями у VII-IX.** Хорватія у другій половині XI ст.. Хорватські землі наприкінці XII – в середині XIV ст. **Дубровник і Далмація в X – XI ст.** Специфіка розвитку далматинського міста. Далматинська торгівельна республіка Дубровник.

Південнослов'янські землі під владою Османів (XIV – перша половина XVII ст.). Болгарський народ під владою Османської імперії (XV-XVII ст.). Сербські землі в другій половині XVI - XVIII ст. Антитурецькі повстання.

Хорватські землі в XV-XVIII ст. Міські та селянські рухи в Хорватії, Славонії і Далмації. Освічений абсолютизм і його політика. Боснійські землі в XVI-XVIII ст. Падіння Боснії і Герцеговини. Ісламізація населення. Чорногорія в XVI-XVII ст. Утворення Чорногорії. Експансія Османської імперії та Венеції. Соціально-економічний устрій. Національно-визвольна боротьба. Роль церкви. (ПРН 11, ПРН 14)

Тема 8. Східні слов'яни в добу середньовіччя.

Опис теми: **Об'єднавчі процеси в Руських землях у XIII – сер. XV ст.** Передумови об'єднання руських земель навколо Москви. Русь за правління Юрія Володимировича Долгорукого (1154-1157). Суперництво Москви та Твері. Держава Рюріковичів. Боротьба Русі з манголо-татарською навалою.

Суспільно-політичне життя у VIII – IX ст. Білоруські землі у складі Київської Русі. Перші державні утворення на території Білорусі. Полоцьке князівство. Білоруські землі за правління князя Всеслава Чародія. Турово-Пінське князівство. Господарство та соціальні відносини на білоруських землях. Ремесла торгівля та шлях «З варяг у греки». Дохристиянська релігія у білорусів. Прийняття християнства в Білорусі та розвиток культури.

Літопис Єфросинії Полоцької. Писемність, освіта, школи. Літописи. Література. Архітектура та мистецтво. Побут.

Державно-політичне становлення Великого князівства Литовського.

Політичне становище Речі Посполитої XVI – XVII ст. Адміністративно-правові та соціальні відносини. Розвиток економіки в містах та сільській окрузі. Релігійно-культурна політика.

Утворення і зміцнення Російської централізованої держави (XV – XVI ст.). Об'єднання руських земель в єдиній Руській державі та зміни у відносинах між владою та суспільством. Формування в Росії станів і Опричнина Івана IV.

Народи Східної Європи у другій половині XV – XVI ст. Росія у першій половині XVII ст. Соціально-економічний розвиток Росії в першій половині XVII ст. XVII ст. в історії Західної Європи та Росії. Особливості Російського історичного процесу та його фактори. Криза землеробства та її довготривалий характер. Фінансова система та податкова політика. Феодальне землеволодіння та господарство. Соціальні відносини та політика керівництва. Неземлеробська сфера господарської діяльності. Структура державної влади та система управління. Еволюціонування російської монархії до абсолютизму. (ПРН 4, ПРН 14)

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Вступ	2	
2.	Найдавніша історія слов'ян	2	2
3.	Полабські та поморські слов'яни в добу раннього середньовіччя	2	2
4,5	Польські землі в давнину	4	
6.	Словацькі землі в давнину	2	
7, 8	Історія Чеських земель в середньовічну добу	4	
9.	Південні слов'яни в добу середньовіччя	2	
10.	Східні слов'яни в добу середньовіччя	2	
	Разом	20	4

Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	

з/п		Денна форма	Заочна форма
1.	Найдавніша історія слов'ян	4	2
2.	Полабські та поморські слов'яни в добу раннього середньовіччя	4	
3.	Польські землі в давнину	6	2
4.	Словацькі землі в давнину	4	2
5.	Історія Чеських земель в середньовічну добу	4	
6.	Південні слов'яни в добу середньовіччя_	4	2
7.	Східні слов'яни в добу середньовіччя_	4	2
	Разом	30	10

Форми та методи навчання

Методи навчання: демонстрація, навчальна дискусія, дебати; технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для підготовки до семінарських занять рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice або LibreOffice. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (до 60 балів поточна складова оцінювання (практичні роботи) та до 40 балів за сумою двох модулів по модульній складовій оцінювання). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних навчальних завдань (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання заліку з даної навчальної дисципліни, здобувачу вищої освіти потрібно набрати більше або рівне 60 балів, за сумою усіх видів навчальних завдань, відповідно до складових оцінювання.

№	Вид заняття	Бали	Форма контролю
	1.Поточна складова оцінювання		
	1. Лекційні заняття		
1.	Вступ	-	
2.	Найдавніша історія слов'ян	-	Комп'ютерне
3.	Полабські та поморські слов'яни в добу раннього середньовіччя	-	тестування
4, 5	Польські землі в давнину	-	щляхом
6.	Словацькі землі в давнину	-	складання

7,8	Історія Чеських земель в середньовічну добу	-	модульного
9.	Південні слов'яни в добу середньовіччя	-	контролю
10	Східні слов'яни в добу середньовіччя_	-	
	Усього балів за лекційні заняття	-	
	1.2. Семінарські заняття		
1,2	Найдавніша історія слов'ян.	8	
3,4	Полабські та поморські слов'яни в добу раннього середньовіччя.	8	Підготовка
5-7	Польські землі в давнину	12	до
8,9	Словацькі землі в давнину	8	виступів.
10,11	Історія Чеських земель в середньовічну добу.	8	
12, 13	Південні слов'яни в добу середньовіччя_	8	Виконання
14, 15	Східні слов'яни в добу середньовіччя_	8	досліджень.
	Усього балів за семінарські заняття	60	
	Усього бали за поточною складовою оцінювання:	60	
	Усього бали за поточною складовою оцінювання:	60	
	2. Модульна складова оцінювання		
2.1.	Модульний контроль №1	20	Комп'ютерне тестування
2.2.	Модульний контроль №2	20	Комп'ютерне тестування
	Разом бали за освітню компоненту:	100	

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю*

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань, балів	
		за одне	загальна
1	20	0,4	8
2	9	1	9
3	1	3	3
Разом	30	X	20

наводиться для усіх модульних контролів

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

- Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) (Наказ №358 від 06.07.2020р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>
- Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) (зі змінами та доповненнями) (Наказ №168 від 04.04.2016р) <https://ep3.nuwm.edu.ua/21121/>;
- Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (Наказ №310 від 26.05.2019) – <https://epnuwm.edu.ua/15311/> – регламентує порядок проведення семестрового поточного (модульного) та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра денної і заочної форми навчання в Національному університеті водного господарства та природокористування, описує зміст і процедуру державної атестації, поточного, підсумкового та семестрового контролів;
- Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020) <https://epnuwm.edu.ua/21123/> – описує критерії оцінювання навчальних досягнень та порядок рейтингування здобувачів вищої освіти;
- Методичні вказівки щодо формування, наповнення та оформлення сторінок навчальних дисциплін в Навчальній платформі НУВГП (для професорсько-викладацького складу) (схвалено науково-методичною радою НУВГП Протокол № 1 від 27.02.2019 р) <http://epnuwm.edu.ua/13934/> – описують порядок оформлення та створення тестів для семестрового поточного та підсумкового контролів, порядок завантаження науково-методичних джерел в курси;
- Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі <https://epnuwm.edu.ua/19215/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Абашин Н.С., Козак Д.Н., Синиця Є.В., Терпиловський Р.В. Давні слов'яни. Археологія та історія: навчальний посібник. – К.: «Стародавній світ», 2012. 366 с.: 417 рис.
2. Баран В.Д., Козак Д.Н., Терпиловський Р.В. Походження слов'ян. К., 1991 . 386 с.
3. Власто А.П. Запровадження християнства у слов'ян: Вступ до середньовіч. історії слов'янства. З англ. Пер. Р. Ткачук та Ю. Терех; Худож. оформ. С. Полохайло. К.: Юніверс, 2004. с. 496: іл. Бібліогр.: с. 456 – 496.
4. Десятинчук, І. Історія південних і західних слов'ян від найдавніших часів до кінця XVIII століття [Текст] : навчальний посібник / І. Десятинчук ; Рівненський державний гуманітарний університет. – Київ : Кондор, 2018. – 156 с.
5. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до XX ст.) [Текст] : курс лекцій : навчальний посібник для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. /

- В. І. Яровий, І. І. Ілюшин, С. І. Лиман [et al.] ; за ред. В. І. Ярового. – Київ : Либідь, 2001. – 632 с.
6. Історія західних і південних слов'ян з давніх часів до ХХ ст. [Текст] : курс лекцій : навчальний посібник для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / В. І. Яровий, І. І. Ілюшин, С. І. Лиман [et al.] ; за ред. В. І. Ярового. – Вид. 3-тє, стер. – К. : Либідь, 2009. – 632 с.
 7. Зашкільняк Л.О., Крикун М.Г. Історія Польщі. Від найдавніших часів до наших днів / Леонід Зашкільняк, Микола Крикун. Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2012. 759 с.
 8. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник / В.І. Яровий, П.М. Рюдяков, В.П. Шумило та ін. Вид 2-ге, стереотипне. К.: Либідь, 2003. 632 с.
 9. Чорній В.П. Історія Болгарії. Львів: ПАІС, 2007. 404 с.: іл., карти.
 10. Середньовічне населення межиріччя Верхнього Пруту та Середнього Дністра (XI – перша половина XIII ст.). Чернівці: Зелена Буковина, 2006. с. 284
 11. Кісь Я.П. Етногенез слов'ян. Львів, 1985. 234 с.
 12. Павленко Ю.В. Передісторія давніх русів у світовому контексті. К., 1991. 154 с.
 13. Петров В.П. Походження слов'ян. К., 1991. 161 с.
 14. Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: Навч. Посібник. К., 2003. 632 с.

Допоміжна

1. Алексєєв Ю.М., Кравченко Н.М., Павленко Ю.В. Теретичні засади курсу історії слов'янських народів в українській вищій школі // УІЖ. 1993. № 10. С. 86–95.
2. Баран В. Д. Давні слов'яни. К: Альтернативи, 1998. 336 с.
3. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України: навч. посібник. К.: Вища школа, 1994. 318 с.
4. Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації / пер. з англ. К.: Дух і Літера, 2000. 528 с.
5. Кульчицький С.В. Економічна історія Центрально-Східної Європи в XVI–XX ст.: Матеріали до навч. курсу. К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. 56 с.
6. Секо, Я. П. Історія слов'янських народів (1914–2016 рр.) [Текст] : навчальний посібник для студ. іст. фак. / Я. П. Секо. – Тернопіль : ТНПУ, 2016. – 483 с. – 60.00.
7. Федорів, І. О. Історія слов'янських народів. Західні та південні слов'яни від найдавніших часів до кінця XVIII ст. [Текст] : навчально-методичний посібник : за вимогами кредитно-трансферної системи навчання / І. О. Федорів ; наук. ред. Л. М. Алексієвець. – Тернопіль : ТНПУ, 2012. – 177 с. – 28.00.
8. Федорів, І. О. Історія слов'янських народів. Західні та південні слов'яни від найдавніших часів до кінця XVIII ст. [Текст] : навчально-методичний посібник : за вимогами кредитно-трансферної системи навчання / І. О. Федорів ; наук. ред. Л. М. Алексієвець. – Тернопіль : ТНПУ, 2010. – 164 с. – 20,00.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75. URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6. URL: <http://lib.rv.ua>
3. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ua/>
4. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/
5. Інститут археології Національної Академії наук України <http://www.iananu.kiev.ua/>
6. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>

Поєднання навчання та досліджень

З метою систематизації знань, розвитку професійних та загальнолюдських компетенцій, здобуття практичних вмінь і навичок самопізнання, саморозкриття, аналізу власних якостей, потенційних можливостей, самоставлення, управління здобувачі впродовж вивчення дисципліни проводять дослідження, результатом якого є створення програми професійного і особистісного саморозвитку.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- Аналітичні навички;
- Взаємодія з людьми;
- Екологічна грамотність і здорове життя;
- Здатність до навчання;
- Здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- Знаходити вихід з складних ситуацій;
- Ініціативність;
- Комплексне рішення проблем;
- Оцінювати ризики та приймати рішення;
- Працелюбність;
- Уміння вчитися впродовж життя;

Управлінські якості.

Дедлайни та перескладання

Здобувачі вищої освіти на протязі семестру зобов'язані здавати практичні на інші види навчальних завдань за які на протязі семестру отримують бали які накопичуються. На останній парі викладач виставляє за сумою балів залік тим здобувачам які відповідають вимогам відповідно до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020).

У випадку отримання не задовільної оцінки (менше 60б) за результатом екзамену, здобувач вправі здійснити складання або перескладання певних елементів освітньої компоненти до добору балів до результуючої оцінки, при цьому перескладання модульних контролів не здійснюється у відповідності до положення «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020). У випадку отримання нерезультуючої оцінки за результатом сесії, здобувач вищої освіти керується порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (протокол вченої ради НУВГП №6 від 22.06.2016) <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> для розгляду процедури повторного вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (проходження повторного курсу навчання).

Неформальна та інформальна освіта

Можливе визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, якщо вона відповідає вимогам, викладеним у Положенні про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/18660/> і має зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни та перевіряється в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>.

Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач.

Усі навчальні завдання повинні бути виконанні власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

Під час контрольних заходів здобувачу вищої освіти забороняється використовувати додаткові джерела інформації, окрім тих, що дозволив викладач. У разі виявлення недозволених додаткових джерел інформації бали за контрольний захід здобувач освіти не отримує.

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій, тощо). Пропуск з поважної причини вважається тими, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні), якщо здобувач вищої освіти є учасником мобільності, якщо здобувач освіти

знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до положення «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» <https://ep3.nuwm.edu.ua/6226/> відвідування практичних робіт є обов'язковим.

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит на корпоративну пошту викладачу.

Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти в навчальну платформу Moodle.

Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами регулюється: «Концепцією щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування» <https://ep3.nuwm.edu.ua/15913/>.

Автор
Доцент

Наталія ПЛЮТА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1413 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00